

Predmet: Kalinovik

Viši sud u Beogradu – Odeljenje za ratne zločine

Broj predmeta: K. Po2 3/19

Krivično delo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142, st. 1 KZ SRJ

Okrivljeni: Dalibor Krstović

Objavljivanje presude: 13.05.2021.

Nakon većanja i glasanja, veće je donelo, a predsednica veća, sudija Zorana Trajković, objavila je presudu kojom je optuženi Dalibor Krstović oglašen krivim za krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 KZ SRJ, i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od devet godina, a oštećena pod pseudonimom „B1“, radi ostvarivanja imovinskopravnog zahteva upućena na parnicu.

Nakon svestrane ocene svih izvedenih dokaza, sudsko veće je utvrdilo da je optuženi, kao pripadnik VRS, neutvrđenog dana tokom avgusta 1992. godine u večernjim satima, došao do OŠ „Miladin Radojević“ u Kalinoviku, ušao u učionicu u kojoj su bili zatvoreni civili bošnjačke nacionalnosti, imenom pozvao oštećenu „B1“ rekavši joj da izađe iz učionice. Nakon što je ista to učinila i sa sobom povelala maloletno dete, naredio joj da vrati dete. Kada je oštećena odbila da to učini, zapretio je da će joj silovati dete, pa je oštećena vratila dete u učionicu i izašla na hodnik. Optuženi ju je potom odveo u praznu učionicu, u koju je sa njima ušao i jedan NN pripadnik VRS koji je ubrzo izašao. Optuženi joj je naredio da se skinu, a kada je oštećena to odbila, pošao je prema vratima govoreći da će joj uzeti decu, pa je oštećena, u strahu za život svoje dece skinula odeću. Nakon toga ju je optuženi silovao, a posle silovanja naredio joj da se ne oblači, već je izašao iz učionice, da bi odmah ušao NN vojnik koji ju je takođe silovao. Optuženi je tada ušao u učionicu i zapretio oštećenoj da ne sme nikome da kaže za to jer će u protivnom prvo stradati njena deca a zatim i ona.

Iz saglasnih i detaljnih iskaza svedoka Fadile Hatić, Naze Pervan, Hasnije Ahatović, svedoka pod pseudonimom „B2“ i „B3“ koje su zajedno sa oštećenom „B1“ bile zatvorene u OŠ „Miladin Radojević“ u Kalinoviku, koje je sud prihvatio ocenivši ih kao pouzdane, utvrđeno je na koji način je optuženi izveo oštećenu iz učionice, šta se dešavalo sa njenom decom i u kakvom stanju je bila oštećena kada se vratila. Njihovi iskazi su potkrepljeni iskazima oštećene kao i svedoka Duška Mandića, koji je radio kao obezbeđenje škole, koji je naveo da mu je oštećena, koju je poznavao od ranije, uplakana ispričala da ju je prethodne noći silovao komšija Dalibor Krstović.

Sud je prihvatio iskaz oštećene „B1“ kao uverljiv i iskren obzirom da je ista vrlo detaljno opisala način na koji ju je optuženi, kog je od ranije poznavala kao unuka nekadašnjih komšija, silovao.

Odbranu optuženog, da nije uopšte poznavao optuženu, te da u kritičnom periodu nije čak ni ulazio u unutrašnjost OŠ „Miladin Radojević“ u Kalinoviku, sud nije prihvatio. Istu je ocenio

kao neuverljivu, suprotnu izvedenim dokazima i sračunatu na izbegavnje krivične dogovornosti. Posebno iz razloga jer je u suprotnosti sa iskazom oštećene i iskazom svedoka „B4“ koji je naveo da je obezbeđivao školu i da se seća događaja kada je u prostorije škole došlo lice koje mu se predstavilo kao Dado Krstović i rekao mu da ide da vidi svoju komšinicu, te da je tom prilikom odveo tu svoju komšinicu u prostoriju koja se nalazila u prizemlju škole, a pri izlasku iz škole mu rekao :“ Da vidiš šta komšija komšinici može da uradi“.

Sud je tokom postupka takođe utvrdio da je u vreme izvršenja ovog krivičnog dela postojao unutrašnji oružani sukob, da je optuženi bio pripadnik oružanih formacija jedne od sukobljenih strana, da je oštećena „B1“ bila civilno lice u bespomoćnom položaju, odnosno lice koje je, prema odredbama međunarodnog humanitarnog prava moralo biti zaštićeno u oružanom sukobu, te da u konkretnom slučaju postoji veza između oružanog sukoba i radnji izvršenja koje je preduzeo optuženi. Optuženi je konkretnom prilikom kršio pravila međunarodnog prava, pa su se time, u njegovom ponašanju stekla sva bitna obeležja krivičnog dela za koje se tereti. Optuženi je postupao sa direktnim umišljajem jer je bio svestan svoga dela i njegove zabranjenosti i hteo je njegovo izvršenje.

Prilikom odmeravanja kazne sud je kao olakšavajuće okolnosti na strani optuženog cenio njegove porodične prilike i neosuđivanost te da je u vreme izvršenja dela bio star svega 20 godina, dok je kao otežavajuće okolnosti cenio jačinu ugrožavanja oštećene konkretnom prilikom, pobude iz kojih je delo učinjeno i iskazanu upornost tokom prinude na obljubu oštećene.

Sud je oštećenu radi ostvarivanja imovinskopravnog zahteva uputio na parnicu našavši da tokom postupka nije pruženo dovoljno podataka za odlučivanje o istom. Ovo iz razloga jer iz Nalaza i mišljenja veštaka medicinske struke neuropsihijatra dr Omera Ćemalovića nisu mogle da se utvrde posledice krivičnog dela koje je predmet optužbe. Naime, iz nalaza je utvrđeno da kod oštećene postoji umanjenje opšte životne sposobnosti od 45% kao posledica posttraumatskog stresnog poremećaja do kog je došlo usled okolnosti u kojima se nalazila oštećena tokom trajanja zatočeništva sa decom, ponašanja osoblja logora i posetilaca, uslova boravka, neadekvatne ishrane, fizičke i psihičke torture koju je trpela počev od 25. juna 1992. godine kada je odveden njen suprug. Mežutim, iz istog ne proizilazi u kom procentu je isključivo događaj koji je predmet optužbe doprineo umanjenju opšte životne aktivnosti kod oštećene. Iz nalaza se takođe nije moglo utvrditi koji je intenzitet straha oštećena pretrpela ni u kom trajanju. Obzirom da su izostali pouzdani parametri na osnovu kojih bi sud mogao odlučivati o visini imovinskopravnog zahteva oštećene, sud je oštećenu uputio da u prničnom postupku ostvaruje to pravo.